

xv, 232). 982: «villa *Olcegia* in comitatu Cerdaniae» (*Cat.Car.* II, 243.22, cf. *ibid.* 239.1 i 224n.). 1030: *Olceia* (Alart, *Priv.* 31). 1105: *Olceia* (*BABL* VI, 391). 1160: *Olceya* (Alart, *Priv.* 44).

c.1182: *Ocegia* (bis) (*BABL* VII, 164). En docs. de la 2a. meitat S.XIII: *Oceia*, *Oceya*, *Ocgia* (Delcor, *Juifs Puigcerdà, Sefarad* 1966, 32ss.). 1359: *Oceya* (*CoDoACA* XII, 86). 1421, 1437, 1443: St. Pere d'*Ocgia* (SerraV., *Pinós i Mipl.* III, 234).

Ponsich, *Top.* 144, hi afegeix mencions amb *-lc-* en els anys 1101, 1200, 1205, 1260, 1370; sense la *l*, 1187 i 1219 i amb *ɣ(s)*, només 1270 i 1372; un *Odcedia* solt de 1219, és ultracorrecte modelada segons la grafia arcaïtzant tipus *ped* 'peu' PEDEM. En resum de tot tenim *ç* constant a quasi totes les mencions fins al S.XV (en què ja s'havien confós les dues sibilants a tot el domini català; i la reducció de *Olç/Olç-* a *Oç* no comença fins al S.XIII).

ETIM. Com ja va indicar Meyer-Lübke, *BDC* XI, 4, pertany al grup dels noms pre-romans en -EGI, que apareix repetidament en els dels pobles de Cerdanya; i com vaig precisar en *E.T.C.* 88, i 154, s'hi pot reconèixer el basc -egi 'vessant de muntanya' (dialectalment «versant des maisons»); car aquests pobles es troben en costers o vessants d'un serrat; generalment, però, va amb addició de -A, l'article basc (-EGIA); d'on *Saneja*, *Sareja* (abans *Cereja* (V. a l'art. *Cerdanya*); altres vegades, sense l'article, com en *Enweig* (cf. també *Ordeig*).

No és evident aquí el mot que s'hi combinés; potser el bc. *eltze* «olla», «pot-au feu» (com suggeria en *E.T.C.* I, 88) mot que passa a designar les gorgues dels rius (com el gran afl. del Segre, provinent de Vallcebollera, que passa al peu d'Osseja) i es pogué estendre a designar coses de forma semblant significa «pot au feu» en els dial. anav. lab., guip., però en dos pobles navarresos és «hòveda del horno», i en part de Guip. «terreno baldió» (Azkue, *Dicc.*, s.v., i *Morf.* 334.30) i per tant pogué aplicar-se a la conca del riu, amb les altures que fan redós al poble: «abrité du vent du Nord par les hauteurs de la Mola, la Redoute et Puig alt» (Brousse *Cerd.Fr.* 265; C.A.Torras (*Cerd.* 175, 188).¹ Caldria només admetre una evolució fonètica catalana de *el-* en *ol-* que gràcies al timbre velar de la nostra *l*, es produeix de vegades en el nostre NLL com *Olzinelles* (ELICINA + -ELLAS).

Però és més simple partir de *oltze* (var. *ultze*), derivat del bc. comú *o(ko)* 'fusta', 'post, tauló', amb el conegut sufix derivatiu *-tze*, *-tz(a)*; avui la forma més comuna és *oltza* «montón de tablas», però en el Baztan «tabique», «muro de maderas», i *holtz* «tabique» en Oihenart i Pouvreau, d'on el cpt *oltzar* «tablón, tabla (vieja)» (Baztan etc.) (Azkue); variant amb sign. secundari: bisc. *ultze*, *untze* «clavo» (Mitxelena. *Textos Arc. Vcos.* 62), amb variants *ilze*, *iztzen* en alabès (S.XVI), Eibar *ultze*, *-a* «clavo, taruguito» i deri-

vats *ultzeigiña* «fabricante de clavos»; *ulzegintza* «fabricación de clavos» id. (*Euskera* III, 156).

Ara, doncs, m'inclino a creure, més aviat, que *Olcegia* era compost d'aquest mot; OLÇ-EGI-A amb el sentit de 'vessant del fustam, de la llenya', amb al·lusió a les grans bosqueries que avui encara cobreixen tota la conca de Vallcebollera, fins arran d'Osseja. Mot que també es mostra productiu en l'onomàstica del P. Basc: *Olce* «château», a la commune d'Iholdy [ja *Olça* a. 1621], *Holçarte* nom d'un bosc a la Sule (cne. Larraun, P.Raymond, *Di.To.BPyr.*); potser *Ulzama* nav. (Mitx., *Pasado le. vca.* 133, 153); i de la variant *olazte* «albergue» (Aranzazu) provenen una sèrie de cognoms compostos (Mitx., *Apell.* §85).

En el mateix domini cat. un DUPLICAT *Olceia*, que ja figura, com un dels vilars de la seva vall, en l'Acta de Consagració del monestir de Sant Joan de les Abadeses, a.887 (Udina, *Arch. Cond. S.X*, n° 4, cf. Abadal, *Els Primers Comtes* p. 104, mapa, p.107, i notes 63, 66). *Villare Olceya* nom d'un dels llocs que es reconeixen a St. Joan en el judici de l'a. 913-4 (p.p. Monsalv. xv, 77-87 i Udina o.c., n° 38). Descartem, en canvi els

PARÒNIMS CASUALS o incerts. C.A. Torras (*Pri.Cat.* VII, 224), vagament cita un «*Ossea* o *Osseja* o *Orsera*» en docs. antics del te. de Navès.²

Osseja de Sajambre, poble al Nord de la prov. de Lleó, p. jud. Riaño (al NE. de la *Confiñal*, ja a la r. d'Astúries, que sembla deriv. romànic de *URSUS* 'ós' com diu Mz. Pi. (*Orig.* 229), tot agermanant-lo amb «*Onsella* del Norte de Zaragoza»: imaginant que es refereix al modern *Oseja* poble del p. jud. d'Ateca (cf. arag. *onso* 'ós'). En tot cas la *-j<ly* d'aquests noms, i llur -RS-, són incompatibles amb el nostre *Osseja* bascoide; també ho són un «*uxsedia*» amb el qual Whatmough intenta combinacions celtibèriques en *Dial.Anc.Gaul.*, p.120).

En a p è n d i x : altre NL en -EGIA, *On(d)reja* no estudiat fins ara, pertanyent a la zona cerdana on apareixen aquells noms: pels contextos en que va, devia ser a la dreita del Segre, i pels volts d'Alp i de la vall de La Molina (que és on es troba el porxo d'*Ovella*): 1012: «in Cerd. --- Alb — villa *Ellura* [cf. *Èllen*] quam voc. *Mosollo*, vel in *Ondega* --- alaudum de Stum. Saturninum qui est in villa *Onega* vel in ipso manso de *Uvela* ---» (*Cart.* de Tavèrnoles, 52. 19; a propòsit de l'ed. del cart. per Josef. Soler, on figura *villa Onega* 16.3, *Ondega* 16.19 P.Pujol (p.23) li suggereix que sigui l'actual *Soriguerola*, agre. d'Urtx. Deu ser el que hi reapareix en un doc. de 1079 (n° 40) si bé en la forma *Odena*, evident confusió del copista (amb el nom de la coneguda i llunyana vila de l'Anoia). L'*ETIM.* almenys aquí és clara: del bc. comú *ondo* 'fons, terreny' que pren també el sign. del ll. *fundus* 'finca' encara que és nom euskèric inconnex amb el llatí: ONDO-EGI-A.